

J. L.

"Woprosy Istorii"

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 10, 817-818

1948

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Czasopismo podaje spis książek i artykułów z dziedziny ekonomiki i pokrewnych, które ukazały się w poprzednich latach w Z. S. R. R.

J. L.

„WOPROSY ISTORII”

R. 1947 Nr 4. Rec. prof. I. Zwawina z książki M. Dobba: *Studies in the Development of Capitalism*. London, 1946.

Nr 5. Zombe E: *Dwudziestopięciotysięcznicy*. Autor opisuje działalność dwudziestu pięciu tysięcy robotników-komunistów wysłanych przez partię komunistyczną na wieś w latach kolektywizacji dla wzmożenia jej tempa. Zastanawia się nad rolą, jaką spełnili oni w przeobrażeniach Z. S. R. R.

Nr 7. Polianskij F.: *Stosunek cechów do kapitalizmu w okresie ich rozwoju (XIII—XV w.)*.

Nr 8. Baranowicz A.: *Upadek miasta Rzeczypospolitej (Starokonstantynów w XVIII w.)*. Recenzja W. Jacuńskiego z książki H. Faulknera: *American Economic History*. Wydanie 5, N. Y., 1943.

Nr 9. Prof. M. Tichomirow: *Moskwa i kulturalny rozwój narodu rosyjskiego w XIV—XVII w.*

Nr 10. Akad. I. Minc: *Strategia Wielkiej Październikowej Socjalistycznej Rewolucji*.

Nr 12. N. Rubinsztejn: *Gospodarka pańszczyźniana i wytwarzanie się kapitalistycznych stosunków w XVIII w.* E. Zaoziarskaja: *O okresie manufaktury w historii rosyjskiego przemysłu i geneza kapitalistycznego ustroju w Rosji w XVIII w.*

R. 1948 Nr 1. Siemienow W.: *Główne kierunki we współczesnej angielskiej mediewistyce*.

Nr 3. Pažitnow K.: *W kwestii „przełomu“ w przemyśle manufakturowym w XVIII w.*

Nr 4. I. Bak: *W kwestii genezy kapitalistycznego ustroju w pańszczyźnianej gospodarce Rosji*.

Nr 5. Borowoj S.: *W kwestii tworzenia się kapitalistycznego ustroju w Rosji w XVIII w.* Reuel A.: *Ocena „Polożenia klasy robotniczej w Anglii“ F. Engelsa w publicystyce rosyjskiej w 1860 r.*

Nr 6. S. Strumilin: *Gospodarczy charakter rosyjskich manufaktur*. Recenzja S. Skazkina i M. Mejmona z książki Daviesa: *Capitalism and its Culture* N. Y. 3 wyd. 1941. Ideowymi poprzednikami Daviesa — historyka i socjologa są M. Weber i E. Troeltsch, ze współczesnych bliscy mu są Robertson i Toynbee. Wszyscy oni interesują się problemami kultury, które rozpatrują wszechstronnie. Przeważnie występują oni jako krytycy społeczeństwa burżuazyjnego. Jednocześnie jednak nie przyznają konieczności przeprowadze-

nia proletariackiej rewolucji. Te wahania czynią ich krytykę kapitalizmu chwiejną, niemniej jednak prace ich są cenne. Książka Daviesa zdaniem recenzentów powinna być przetłumaczona na język rosyjski.

J. L.

„IZWIESTIJA AKADEMII NAUK S. S. S. R.“

Sierija Istorii i Filozofii

1947 r. T. IV. Nr 1. Akadem. R. J. Wipper: *Pierwsze przebłytski absolutyzmu* (walka monarchii ze szlachtą w Szwecji a projekty Karola XII Czł. kor. A. N. Z. S. R. R. K. W. Trever: *Staroirański termin „Parna“*. (W kwestii klas wieku). Autor dowodzi, że znaczenie słowa „parna“ jest pochodzenia społecznego — słowo to służyło na oznaczenie klasy wieku. Przy przeprowadzaniu dowodu autor opiera się na teorii N. J. Marra i przytacza bogaty materiał historyczno-etnograficzny. Termin „klasa wieku“ zapożycza od Schurtza (*Altklassen und Männerbünde*, Berlin 1902), na którego się powołuje. W. J. Krupianskaja: *Folklor wielkiej wojny ojczyźnianej*.

Nr 2. Autoreferat A. I. Baranowicza pt. *Szlacheckie miasto z czasów Rzeczypospolitej*. Starokonstantynów w XVI—XVIII w. Recenzja P. N. Tretiakowa z książki B. D. Grekowa pt. *Chłopi na Rusi od czasów najdawniejszych do XVIII wieku*¹⁾.

Nr 3. F. C. Wasieckij: *Reakcyjne teorie współczesnych austromarksistów*. Por. Przegląd. Autor omawia i krytykuje poglądy M. Adlera, O. Bauera, R. Hilferdinga i K. Rennera.

Nr 4. Czł. kor. A. N. Z. S. R. R. Jowczuk: *O niektórych problemach naukowego badania historii rosyjskiej materialistycznej filozofii*. Rosyjska filozofia długo była nieznaną wśród swoich i obcych. Tymczasem rosyjscy filozofowie, szczególnie zaś materialści, nie byli wcale naśladowcami Zachodu. W okresie rządów radzieckich wiele w dziedzinie historii filozofii rosyjskiej zrobiono. W związku z tym odczuwa się potrzebę stworzenia nowej koncepcji historii filozofii, odmiennej od koncepcji Plechanowa i mieńszewików. Autor ogólnie charakteryzuje rosyjską filozofię materialistyczną i przedstawia periodyzację jej historii.

Nr 5. Czł. kor. A. N. Z. S. R. R. A. M. Pankratowa: *Moskiewska organizacja bolszewików na drodze do proletariackiej rewolucji*.

Nr 6. M. P. Baskin: *Statystyczno-matematyczna szkoła w socjologii*. Autor przedstawia szczegółowo poglądy Queteleta i dowodzi błędności założeń, na których się one opierają (posługiwanie się pojęciem człowieka w ogóle, wyizolowywanie jednostki, nieuwzględnianie przy badaniach różnic jakościowych). Zdaniem autora te błędy popełniają także współcześni amerykańscy socjologowie, którzy posługują się statystyką (Lundberg, Bogardus, Ogburn i inn.). Dzięki używaniu statystyki zaciera się istotne oblicze procesów zachodzących w ustroju kapitalistycznym. „Prace statystyczno-matematycznej szkoły w socjologii z wy-

¹⁾ Por. „Przegląd Socjologiczny“, T. IX. str. 466.